

Curtea Supremă de Justiție

Î N C H E I E R E

03 iunie 2020

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție în componență:

președinte

Iurie Diaconu

judcători

Liliana Catan

Ion Guzun

examinând cererile avocaților Colenco Aureliu și Calaida Denis, în numele inculpatului Șor Ilan, privind strămutarea judecării cauzei penale în privința lui **Șor Ilan** învinuit de comiterea infracțiunilor prevăzute de art. art. 190 alin. (5), 243 alin. (3) lit. b) Cod penal, de la Curtea de Apel Cahul, la o altă instanță egală în grad,

c o n s t a t ă :

1. Avocații Colenco Aureliu și Calaida Denis, în numele inculpatului Șor Ilan, au depus cerere de strămutare a judecării cauzei penale, motivând că după 23 mai 2020 au apărut noi circumstanțe care influențează situația factologică și motivează adresarea repetată și anume:

- membrii completului de judecată ce examinează cauza penală a lui Șor Ilan în baza art. art. 190 alin. (5), 243 alin. (3) lit. b) Cod penal sunt supuși presiunii publice, or înalții demnitari de stat (Președintele Republicii Moldova și Ministrul Justiției) întreprind măsuri neoficiale, exprimate prin acordarea de interviuri (Accent TV emisiunea Дело Принцепа) și publicarea de mesaje (rețeaua de socializare Facebook), expedierea de scrisori în vederea extrădării unei persoane în privința căreia nu există o hotărâre de condamnare irevocabilă, acțiuni întreprinse în vederea condamnării urgente, în lipsa unui proces echitabil, a lui Șor Ilan;

- deplasarea fostului consilier a Președintelui Republicii Moldova – Lebedinschi Maxim și întâlnirea acestuia cu președintele Curții de Apel Cahul –

Petrov Ruslan, nu poate fi considerată de bună-credință, în situația în care la 01 aprilie 2020 era decretată stare de urgență pe întreg teritoriul țării, impunându-se concluzia că, prin această întâlnire au fost întreprinse acțiuni de imixtiune în justiție, în scopul împiedicării examinării multilaterale, depline și obiective a cauzei penale;

- după intervenirea neoficială, judecătorii întreprind acțiuni de a grăbi judecarea cauzei penale în ordine de apel prin: neacordarea apărării a termenului suficient de a studia cele 24 de volume în vederea pregătirii unei apărări eficiente; refuzul de a expedia, în mod urgent, cauza penală pentru a fi examinată cererea de strămutare; examinarea cauzei după orarul de muncă; revizuirea poziției de a examina cauzei în ședință publică, pronunțându-se asupra acestei chestiuni fără a o pune în discuție.

2. Examinând cererea de strămutare, în raport cu prevederile legii, Colegiul penal consideră că aceasta urmează a fi respinsă, din următoarele considerente.

Conform art. 39 pct. 6) Cod de procedură penală, *Curtea Supremă de Justiție soluționează cererile de strămutare.*

În conformitate cu art. 46 alin. (1) Cod de procedură penală, *Curtea Supremă de Justiție strămută judecarea unei cauze penale de la instanța competentă la o altă instanță egală în grad numai în cazul în care prin aceasta se poate obține soluționarea ei obiectivă, rapidă, completă și se asigură desfășurarea normală a procesului.*

Potrivit art. 46 alin. (2) Cod de procedură penală, *strămutarea cauzei poate fi cerută de președintele instanței de judecată sau de una dintre părți, iar art. 47 Cod de procedură penală prevede că cererea de strămutare înaintată de părți trebuie să fie motivată, iar documentele pe care se bazează cererea se anexează la aceasta de către partea care solicită strămutarea.*

În jurisprudența sa, CtEDO a statuat că accesul liber la justiție implică prin natura sa o reglementare din partea statului și poate fi supus unor limitări, atât timp cât nu este atinsă substanța dreptului (hotărârea *Lungoci versus România*).

În desfășurarea procesului penal, strămutarea cauzei constituie un mecanism care poate fi invocat în mod excepțional, pentru situații și circumstanțe neprevăzute la momentul demarării procesului penal, fiind un remediu procesual eficient atunci

când regulile generale de competență ridică îndoieli privind imparțialitatea. De asemenea, strămutarea cauzei reprezintă un incident procedural referitor la instanța sesizată cu judecarea pricinii, care are drept scop înlăturarea suspiciunilor ce ar putea să apară cu privire la independența sau imparțialitatea acesteia, iar prin instituirea termenului pentru depunerea cererii de strămutare a cauzei se asigură condițiile unui proces echitabil, deoarece părțile într-un termen rezonabil au posibilitatea să-i comunice Curții Supreme de Justiție informații și dovezi cu privire la împrejurările procesului și să-și prezinte poziția față de admisibilitatea și caracterul fondat al cererii de strămutare a cauzei.

Din materialele cauzei rezultă că la 13 februarie 2018 cauza penală de învinuire a lui Șor Ilan în baza art. art. 190 alin. (5), 243 alin. (3) lit. b) Cod penal a parvenit, spre judecare, în ordine de apel, în Curtea de Apel Cahul (f.d. 128, vol. XX), competența instanței fiind desemnată prin încheierea Colegiului Penal al Curții Supreme de Justiție din 09 februarie 2018 (f.d. 135-137, vol. XX), cauza fiind repartizată, în mod aleatoriu, judecătorului Veleva Nina membră a completului de judecată: președintele ședinței – Movilă Vitalie și judecătorii – Dvurecenschii Evghenii și Veleva Nina.

La 23 mai 2018 a fost stabilit prima ședință de judecată și stabilită ordinea cercetării judecătorești, instanța acordând termen părților pentru a asigura prezența martorilor solicitați spre interogare (f.d. 155-157, vol. XX). Ulterior, instanța a audiat martorii Covalenco Oxana, Pavlovici Olga, Radu Rodica, Petrov Alexandru, Ursu Ivan, Budza Stanislav, Bîrcă Viorel, Grate Ruslan (f.d. 171-177, 200-201, vol. XX), a cercetat probele propuse de acuzare (f.d. 204, vol. XX) și a admis cererea apărării de a fi numită expertiză financiar-contabilă, în comisie (f.d. 211-214, vol. XX), au fost date citirii la 6 seturi de acte prezentate de apărare (f.d. 134-137, vol. XXIII) cât și au fost examinate alte cereri și demersuri a părților.

Prin încheierile Colegiului Penal al Curții Supreme de Justiție din 02 august 2019 (f.d. 178-180, vol. XXII) și 06 aprilie 2020 (f.d. 17-18, vol. XXIV) au fost respinse cererile înaintate de avocații Banaru Vadim și Balan Iulian, în numele inculpatului, privind strămutarea cauzei penale la o altă instanță în grad, ca fiind neîntemeiate.

La caz, reieșind din esența argumentelor invocate de apărare, se atestă că titularii își exprimă neîncrederea față de completul de judecată desemnat pentru examinarea în ordine de apel a cauzei penale în privința inculpatului Șor Ilan, drept consecință a imixtiunii politicului în activitatea judecătorească.

Colegiul Penal ține să consemneze că găsește neîntemeiate criticele titularilor cererilor de strămutare și consideră relevant de a puncta că:

În primul rând, cele arătate de apărare nu cad sub incidența temeiurilor de strămutare a unei cauzei penale, or în cereri nu sunt indicate argumente concrete ce ar confirma faptul necesității dispunerii strămutării cauzei nominalizate, la o altă instanță de judecată egală în grad cu Curtea de Apel Cahul, care ulterior ar duce la examinarea obiectivă, rapidă și completă a cauzei, cu atât mai mult că art. 26 Cod de procedură penală stipulează că *la înfăptuirea justiției în cauzele penale, judecătorii sunt independenți și se supun numai legii, cauzele penale judecându-se pe baza legii și propriei convingeri bazate pe probele cercetate în procedura judiciară respectivă.*

În al doilea rând, strămutarea cauzei la această etapă a procesului penal și după efectuarea acțiunilor procesuale arătate mai sus (cercetarea materialelor cauzei, audierea martorilor, numirea expertizei financiar-contabile, în comisie), ar genera încălcarea termenelor rezonabili de judecare, or prin desemnarea unei noi instanțe, toate acțiunile procesuale ar urma să fie reluate de la etapa inițială.

În al treilea rând, în speță, accesul la justiție și dreptul la un proces echitabil, consacrate de art. 20 Constituția Republicii Moldova și art. 6 CoEDO, nu sunt atinse, partea apărării având posibilitatea de a beneficia de drepturile și garanțiile procesuale instituite prin lege, în cadrul unui proces judecat de către o instanță independentă, imparțială și stabilită prin lege, într-un termen rezonabil, acestea putând fi realizate prin mijloace procedurale concrete, cum sunt căile de atac, prevăzute de legislație.

Legislația procesual-penală recunoaște dreptul părții de a invoca pretinse încălcări de drepturi și libertăți în cadrul susținerilor verbale, instanța fiind obligată să se expună motivat asupra alegațiilor făcute, iar, în situația în care pe parcursul judecării cauzei, în ordine de apel, se vor aduce atingere drepturilor și libertăților

procesuale ale inculpatului și apărarea nu va primi răspunsuri (în lumina jurisprudenței CtEDO, deși instanțele nu sunt obligate să se expună asupra motivelor de respingere a fiecărui argument a unei părți (hotărârea *Ruiz Torija versus Spania*), acestea nu sunt scutite de obligația de a examina în modul corespunzător principalele motive invocate și de a le da un răspuns (hotărârea *Moreira Ferreira versus Portugalia*) și dacă aceste argumente se referă la „drepturi și libertăți” garantate de Convenție sau Protocoalele sale, jurisdicțiile naționale sunt obligate să le examineze cu o rigoare și grijă sporite (hotărârile *Wagner și J.M.W.L. versus Luxemburg* și *Magnin versus Franța*)), este în drept să exercite dreptul la recurs a hotărârii judecătorești, inclusiv și să facă referire la netemeinicia încheierilor adoptate asupra chestiunilor invocate de părți.

Prin urmare, Colegiul penal, reieșind din circumstanțele stabilite, ajunge la concluzia că cererile avocaților Colenco Aureliu și Calaida Denis, în numele inculpatului Șor Ilan, sunt neîntemeiate.

3. În conformitate cu art. 39 alin. (6) și art. 46-49 Cod de procedură penală, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție,

d i s p u n e:

Respingerea cererilor avocaților Colenco Aureliu și Calaida Denis, în numele inculpatului Șor Ilan, privind strămutarea judecării cauzei penale a lui Șor Ilan în baza art. art. 190 alin. (5), 243 alin. (3) lit. b) Cod penal, de la Curtea de Apel Cahul, la altă instanță egală în grad, ca fiind neîntemeiate.

Încheierea este irevocabilă, publicată la 03 iunie 2020.

Președinte

Iurie Diaconu

Judecători

Liliana Catan

Ion Guzun